

Kehtestatud 19.05.2023.a

Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna käskkiri nr 9.1-2/1470-2

**Narva Laste Loomemaja
ARENGUKAVA
2023-2027**

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Õpitingimused õppehoones	4
2. Arengusuunad	4
3. Visioon	5
4. Põhiväärtused ja põhimõtted	5
5. Tegevused eesmärkide saavutamiseks	5
6. Tegevuskava.....	7
7. Arengukava muutmise kord	11
Lisa 1	12
Lisa 2.....	13

Sissejuhatus

Narva Laste Loomemaja (NLL) tugineb oma tegevuses huvikooli seadusele ning selle põhjal loodud õigusaktidele. NLL tegevus põhineb riigi seadusandlusel ja Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna juhataja käskkirjadel. NLL juhindub oma arenguperspektiivides Narva linna arengukavast 2035 ja Noortevaldkonna arengukavast 2035. Mõlemas dokumendis on tähelepanu pööratud integreeritud formaalse ja mitteformaalse õppe probleemidele, huvihariduse kvaliteedile ja õppijate rahulolule.

Narva Laste Loomemaja alustas tegevust 15. oktoobril 1952.a. Alates 1998. aastast asub NLL aadressil Partisani 2, Narva asuvas endises koolihoones.

Narva Laste Loomemaja “Loodus-ja täppisteaduste kool” tegutseb Narva Pähklikmäe Gümnaasiumi baasil, aadressil Pähklikmäe 3.

NLL õpe on tasuline ning kestab septembrist maini. 2022/2023 õ-a tegutses NLLs 35 lastele ja noortele suunatud erisugust huviringi. Õpetajate töökohtade arv on 21,133, neil töötab 44 inimest. NLL huviringide tegevussuunad on: kunst, muusika, tants, teater, tehnika, loodus ja huviringid koolieelikutele. Õpet pakutakse nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele. 2022.a 1. septembri seisuga õppis NLLs 1051 õpilast, avati 1242 õppekohta. Õpilaste arv on NLLs igal aastal stabiilne.

1. Õpitingimused õppehoones

NLL asub eraldiasetsevas endise üldhariduskooli hoones. Hoone on ehitatud 1965. aastal, üldpind 4323,6 m² on kasulikku pinda. Hoone koosneb kolmekorruselisest ja ühekorruselisest õppekorpusest. Esimesel korrusel tegutsevad tantsu- ja muusikaringid, teatristuudio, lennumudelismi huviring ja Narva Keskraamatukogu raamatulaenuuspunkt.

Teise korruse ruumides toimuvad käsitöö- ja kunstiringide tunnid, inglise keel, kool „Malõšok“, loodusesõprade ja tervisekultuuri huviring. Sellel korrusel asub ka juhtkond. Kolmandal korrusel on juuksurite stuudio, fotostuudio, malering, mängu- ja animatsioonifilmide stuudio, imidžikool, huviring „Muusika emaga“, robotika ja pitsikool.

2008. aastal vahetati projekti „Narva Laste Loomemaja aknaplokkide vahetamine“ raames EAS fondi toel täielikult välja aknaplokkid (välja arvatud suur saal). 2010-2011 teostati 70 % hoonepindade remont ja rekonstruktsioon Euroopa Regionaalarengu Fondi toel projekti „Narva Laste Loomemaja rekonstrueerimine ja varustamine I etapp“ raames.

2013. aastal lõppes hoone rekonstrueerimine (2 etapp) Euroopa Regionaalarengu Fondi toetusel. 100% hoone pindadest on kaasajastatud ning varustatud mööbli ja seadmetega.

Pärast rekonstrueerimist on hoones 27 klassi tundide läbiviimiseks, 210-kohaline kino- ja kontserdisaal pindalaga 270,3 m², suur saal pindalaga 238,4 m², 3 tantsuklassi üldpindalaga 387,8 m², 2 kaasaegsetele tingimustele vastavat töökoda, õppekabinetid, riietusruumid teatri- ja koreograafia huviringide tarbeks, näituste galerii, kostüümiruum, majandusruumid, talveaed.

Kogu hoones on vahetatud kütte-, -vee- ja kanalisatsioonisüsteemid, on paigaldatud ventilatsioon, vahetatud elektrijuhtmestik, remonditud on kõik hoones olevad tualetid, 3 tualetti on sisustatud liikumispuudega inimeste tarbeks, kabinetid on remonditud, seadistatud on arvutivõrk, olemas on telefoniseid, paigaldatud on valve- ja tuletõrjesignalisatsioon.

Rekonstrueerimise käigus on laiendatud ruume teatriringide tarbeks, rekonstrueeritud on garderoob. Kino- ja kontserdisaalis on tagatud filmide vaatamise võimalus. Talveaias on loodud tingimused seminaride, konverentside ja teiste ürituste läbiviimiseks. Hoonele on paigaldatud kaldtee, et tagada juurdepääs liikumispuudega inimestele. Fassaad on soojustatud, katus on remonditud, kuid soojustamata. Hoones on lift.

Kabinettides on puhtus ja kord. NLL teenindab territooriumit pindalaga enam kui 20 000 m², mille paiknevad spordiplats jalgpalliväljakuga, kinnine spordiväljak kunstkattega minijalgpalli tarbeks, lastemänguväljak. Kõik väljakud vajavad uuendamist, asfaltkate on territooriumil osaliselt kulunud, muru ja põõsastik vajab uut planeerimist ja taastamist.

Täiendavaid investeeringuid on vajalikud:

- Energiaauditi läbiviimiseks
- Hoone katuse soojustamiseks ja päikesepaneelide paigaldamiseks
- Värvitöökoja ehitamiseks lennumudelismi huviringide tarbeks
- NLL territooriumi heakorrastamiseks
- Parkla renoveerimiseks ja laiendamiseks
- Suure saali akende vahetuseks

2. Arengusuunad

NLL peamised arengusuunad põhinevad alljärgnevatel dokumentidel:

Narva linna arengukava 2035, Narva linna munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2030, Noortevaldkonna arengukava 2035.

- säilitada huviringide õpilaste arv (Näitaja: 2027.a õpib NLLs vähemalt 1000 õpilast)
- toetada huviringide õppekavade uuendamist, parendades kvaliteeti ja õpetajate professionaalset arengut (Näitaja: huviringides rakendatakse erinevaid õppemeetodeid: eksperimentaal-, projekti-, probleemõpe, arendavad mängud, kombineeritud meetod jmt, mida on kirjeldatud kõigis huviringide ainekavades)
- võtta arvesse ühiskonna nõudmisi ning tõsta NLL mainet, aktiveerides koostööd partneritega (Näitaja: planeeritakse koos Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna spetsialistide ja koostööpartneritega ühiseid kultuuri- ja haridusüritusi)

3. Visioon

NLL on

- Konkurentsivõimeline, kvaliteetne, mitmekülgne ja kättesaadav haridusasutus, mis pakub huviharidust ning tugineb huviringide koostööl ja aitab kaasa hariduslikele uuendustele ja painedliku õppesüsteemi loomisele.
- Avatud koostööks, kui õpilased, õpetajad, perekonnad ja ühiskond osalevad õppeprotsessis, et juurutada kaasahaaravat, stimuleerivat ja inklusiivset õpet.

4. Põhiväärtused ja põhimõtted

Meie põhiväärtused on:

- Turvaline ja sõbralik õpikeskkond õpilastele
- Võimaluste loomine pidevaks arenguks ja innovatsiooniks
- Loomingulisuse toetamine
- Individuaalse lähenemise tagamine õppeprotsessis
- Õpilaste heaolu
- Koostöö õpilaste arengu ja heaolu kindlustamise tagamiseks
- Ühtekuuluvustunne kollektiivis ja kaaskonnas
- Austus kollegide, erinevate vaatenurkade ja kultuuride suhtes
- Õppetegevust ja tervislikke eluviise toetav loomulik keskkond

Rakendatavad põhimõtted

- Elukestev õpe (väikelastest eakateni)
- Paindlikkus õppetegevuse sisus ja vormis
- Sotsiaalsete, kultuuriliste ja tehniliste oskuste kujundamine
- Vastastikune austus
- Loomingu arendamine ja rakendamine
- Õpilaste ökoloogilise mõtteviisi kujundamine
- Teadlik ökoloogiline manageering

5. Tegevused eesmärkide saavutamiseks

Tegevus põhineb Narva linna arengukavas 2035, Noortevaldkonna arengukavas 2035 toodud suundadel ja meetodilise päeva raames saadud ettepanekutel.

- 1) Säilitada õpilaste arv huviringides:

- Stimuleeriv ja õppijasõbralik õpikeskkond: huviringide mitmekesisus ja kaasamise parendamine
  - Erivajadustega õpilaste toetamine
  - Innustav ja innovatiivne õpikeskkond: õppehoone atraktiivsus ning ruumide efektiivsem kasutamine, õppematerjalide ja -vahendite uuendamine, projektifondidest saadavate vahendite aktiivne kasutamine, sh ka investeringuteks
- 2) Õppekavade kvaliteet ja õpetajate professionaalsus:
- Huviringide õppekavade täiustamine, arvestades ühiskonna ja õpilaste nõudmisi
  - Huviringide koostööprojektide realiseerimine
  - Õppekavade jätkusuutlikkuse hindamine, võttes arvesse õpilaste arvu, õpetajate kompetentsust ja NLL huviringide prioriteetsust
- 3) Üldine identiteet ja positiivne maine
- Huviringide traditsiooniliste koostööürituste kavandamine ja läbiviimine ning ürituste korraldamine koostööpartneritega, sh Narva linna asutuste ja organisatsioonidega
  - Meeskonna inklusiivne juhtimine ja areng, õpetajate tunnustamine ja maine kujundamine

6. Tegevuskava

Nr	EESMÄRK ja ALAEESMÄRGID			
	Tegevus	Tegevuse täpsustus/mõõdikud	Vastutaja (d) Kaastäitja(d)	Tähtaeg
1.	Säilitada õpilaste arv huviringides			
1.1	Huviringide mitmekesisus ja atraktiivsuse suurendamine			
1.1.1	Toetame ja õpetame õpetajaid rakendama erinevaid õpimeetodeid	NLL õpetajad osalevad õppeaasta jooksul vähemalt ühel koolitusel, mis rikastab huviringi õppetegevust	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
1.1.2	Kasutame sihtotstarbeliselt erinevaid meediakanaleid ning suurendame NLL tegevuse kohta antava info kogust	NLL on Narva linnas märgata. Infot NLL tegevuse kohta edastatakse erinevate kanalite kaudu- ajalehed, erinevad sotsiaalmeedia grupid.	Infojuht	2023 - 2027
1.1.3	Tagame pideva huviringide, õpetajate, õpilaste ja tegevuse reklaami NLL kodulehel	NLL kodulehe külastajate arv ja NLL Facebooki lehe jälgijate arv kasvab.	Infojuht	2023 - 2027
1.1.4	Initsieerime ja realiseerime erinevaid üritusi, seminare, laagreid, koostööprojekte koolide ja teiste organisatsioonidega, mis populariseerivad huviharidust	Lisaks huviringide õppeprotsessile toimuvad igas õppeaasta kalendrikuus erinevad temaatilised üritused: õpitoad, huviringide avatud tunnid jmt (tulenevalt õppeaasta tööplaanist)	Õpetajad	2023 - 2027
1.2	Erivajadustega õpilaste toetamine			
1.2.1	Pakume huviringe tuge vajavatele noortele	Leiame täiendavaid vahendeid õpetajate toetuseks, kes õpetavad oma huviringides erivajadusega õpilasi.	Direktor	2023 - 2027

1.2.2	Pakume spetsiaalseid peadagogilisi ja kommunikatiivseid treeninguid õpetajatele ning toetussüsteemi, mis tagab eduka tegevuse huviringis, kus õpib erivajadusega õpilane.	Võimalus osaleda treeningutel on garanteeritud. Õpetajatele on loodud võimalus temaatiliste kohtumiste läbiviimiseks.	Direktor	2023 - 2027
1.3	Innustav ja innovatiivne õpikeskkond			
1.3.1	Teeme koostööd Kultuuriosakonna ja Narva Linnavalitsusega õpitingimuste ja varustatuse parendamiseks	leiame igal aastal täiendavaid võimalusi hoone uuendamiseks ning õpperuumide varustamiseks.	Direktor, Direktori asetäitja	2023 - 2027
1.3.2	Töötame välja võimalikud inovatsioonilised teenused Narva Laste Loomemaja poolt täiendava tulu saamiseks.	Kirjeldame võimalikke teenuseid ning töötame välja hinnapakumised	Arendusjuht Direktor	2023-2027
1.3.3	Loome kaasaegsetele nõuetele vastava õpikeskkonna, kaasajastame klassid ja teeme NLL avaliku ruumi mugavaks õpetajate, õpilaste ja koostööpartnerite diskussiooniks ja koostööks.	NLL töötajad on rahul tööruumidega ning nende kasutamisevõimalustega. Õpikeskkond toetab kontakt-, distant- ja hübriidõpet ning -töötamist.	Direktor	2023-2027
2.	Õppekavade kvaliteet ja õpetajate professionaalsus			
2.1	Huviringide õppekavade täiustamine, võttes arvesse ühiskonna ja õpilaste vajadusi			
2.1.1	Rakendame kaasaegseid meetodeid ja uusi töövõtteid töös noortega. Mitmekesistame õppeprotsessi ja individuaalõppe vorme.	Viime läbi õppetunde huviringides, vastavalt muutuvale lähenemisele õpetamises, võttes arvesse noorte soove (noorte kaasamine)	Direktori asetäitja, õpetajad	2023-2027
2.1.2	Parandame tehnikaringidele (lennumodelism, robotika) vajaminevad kaasaegsed tingimused ning tagame vajaminevad õppevahendid.	Teeme ühistaotlusi täiendavate vahendite saamiseks tehnika soetamiseks, samuti ka võistlustel osalemiseks (osalemistasud)	Tehnikavaldkonna õpetajad, arendusjuht	2023-2027
2.1.3	Toetame õpilaste initsiatiivi projektitegevuse korraldamisel	Võimalusel teostame individuaalset lähenemist õpilase vajaduste osas huvihariduse omandamisel	Õpetajad Arendusjuht	2023-2027
2.1.4	Korraldame kontserte, etendusi, võistlusi, konkursse.	Juurutame uut ja kaasaegset meetodit erinevate ürituste realiseerimisel	Õpetajad, Infojuht Arendusjuht	2023 - 2027

2.1.5	Töötame välja ja realiseerime loodustemaalisi projekte, toetamaks õpilaste ökoloogiateadvuse arengut	Esitame taotlusi KIK fondile	Arendusjuht, Looduse õpetaja	2023 - 2027
2.1.6	Laiendame võimalusi täiskasvanute huvihariduse õppeks	Töötame välja ja juurutame huviringide õppekavad täiskasvanutele	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
2.1.7	Kasutame sagedamini avatud väljakuid ja loodust õuesõppe korraldamiseks erinevate huviringide töös	Õppeaasta jooksul viivad erinevate suundade õpetajad läbi vähemalt ühe õuesõppe tunni	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
2.1.8	Arendame süsteemi lastele ja noortele tundide külastamiseks abonemendi alusel.	Töötame välja ja viime läbi tunnid noorte ja laste abonemendi raames	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
2.2	Huviringidevaheliste koostööprojektide realiseerimine			
2.2.1	Tutvume teiste huvikoolide parimate praktikate ja kogemustega	Õpime tundma teemasid, millega tahame tutvuda süvitsi ning lepime kokku teiste huvi avaldanud koolidega tutvumissõitude läbiviimiseks	Direktor, direktori asetäitja, arendusjuht	2023 - 2027
2.2.2	Initsieerime vähemalt kaks koostööprojekti, mis ühendavad eri suundumustega huviringe ning finantseerimise korral realiseerime projektid	Enne uue õppeaasta algust viime läbi õpetajatele metoodilise päeva, kus töötame välja eri suunitlusi ühendavate koostööprojektide ideed, projekti viime ellu õppeaasta jooksul	Direktori asetäitja, arendusjuht	2023 - 2027
2.2.3	Vahetame majasiseselt parimaid praktikaid	Viime läbi metoodilisi päevi ja koolitusi	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
2.2.4	Korraldame igal aastal vähemalt ühe ühisürituse igas tegevussuunas	Enne uue õppeaasta algust viime läbi pedagoogidele metoodilise päeva, kus töötame välja ühisürituse idee ning realiseerime projekti õppeaasta jooksul	Direktori asetäitja, õpetajad	2023 - 2027
2.2.5	Planeerime kollektiivile vähemalt ühe ühise õppesõidu või koolituse aastas	Enne uue õppeaasta algust toimuval metoodilisel päeval kooskõlastame teemad, mis on vajalikud treeninguteks/kursusteks ja vähemalt ühe neist viime läbi õppeaasta jooksul	Direktor	2023 - 2027
2.3	Õppekavade jätkusuutlikkuse hindamine, võttes arvesse õpilaste arvu, õpetajate kompetentsust ja NLL huviringide prioriteetsust			
2.3.1	Analüüsime, täiendame ja arendame õppekavasid, viies need vastavusse haridusstandardiga ja ühiskonna arenguga	Kord aastas korraldame metoodilise päeva, milles analüüsime õppeaasta tulemusi õpetajate ja õpilaste motivatsioonist lähtuvalt	Direktor	2023 - 2027

2.3.2	Aitame kaasa iga õpetaja individuaalsele arengule arenguevestluste, tööanalüüsi, avatud tundide läbiviimise teel, tagame võimaluse eneseharimiseks ning osalemise konverentsidel ja seminaridel	Kaks korda aastas korraldame arenguevestlusi õpetajatega analüüsimaks huviringide tööd	Direktor, direktori asetäitja	2023 - 2027
3.	Üldine identiteet ja positiivne maine			
3.1	Huviringide traditsiooniliste koostööürituste kavandamine ja läbiviimine ning ürituste korraldamine koostööpartneritega, sh Narva linna asutuste ja organisatsioonidega			
3.1.1	Korraldame ja viime läbi traditsioonilisi üritusi koostöös Narva linna asutustega ja organisatsioonidega ning kajastame neid massiteabevahendites	Jätkame koostööd Narva linna asutuste ja organisatsioonidega traditsiooniliste ürituste korraldamisel ja uute traditsioonide loomisel	Infojuht Õpetajad	2023 - 2027
3.1.2	Korraldame, kontserte, näitusi, teatrietendusi, loodusteemalisi haridusprogramme jmt koolidele, lasteaedadele ja teistele asutustele	Informeerime partnerorganisatsioone võimalusest tellida kontserte, näituseid ja haridusprogramme. Viime need ka läbi	Infojuht Direktor Õpetajad	2023 - 2027
3.1.3	Teeme koostööd erinevate informatsiooniallikatega, kajastamaks NLL tegevust noorte ja lapsevanemate hulgas	Jätkame koostööd infoallikatega näit Narvskaja Gazeta, raadiostuudiod, sotsiaalvõrgustikud jne	Infojuht Direktor	2023-2027
3.2	Meeskonna inklusiivne juhtimine ja areng, õpetajate tunnustamine ja maine kujundamine.			
3.2.1	Loome võimalused õpetajate ühisõppeks ja arenguks ning realiseerime uue töötajate toetusprogrammi	Loome võimalused õpetajate ühisõppeks ja arenguks, sh digiõppe arendamiseks. Uus töötajate tugiprogramm parendab kollektiivi ühistegevust.	Direktor	2023 - 2027
3.2.2	Viime läbi regulaarseid rahuloluküsitlusi, juurutamaks üritusi NLL tegevuse parendamiseks	Õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate rahuloluküsitlused valmistatakse ette ja viiakse läbi mitte harvem kui üks kord aastas – analüüsitakse tulemusi ja realiseeritakse üritused NLL tegevuse parendamiseks.	Direktor arendusjuht	2023 - 2027

7. Arengukava muutmise kord

Arengukava täitmist analüüsitakse igal õppeaastal õppenõukogu koosolekul. Arengukavas tehakse muudatusi sel juhul, kui:

- toimuvad muudatused huvikooli seaduses,
- toimuvad muudatused huvikooli finantseerimises,
- seoses õppenõukogu või hoolekogu poolt esitatud ettepanekutega,
- seoses arengukava kehtivusaja lõppemisega.

Ringid 2022/ 2023 õ.a.

№	Ringi nimetus
	Muusika ja kunst
1.	Teater-stuudio „16.komnata“
2.	Teatrikool „Voo Brazilija“
3.	Tantsukollektiiv „Žemtsuzina“
4.	Rokk-Grupp
5.	Stuudio „Liigutus“
6.	Muusikastuudio „Labürint“
7.	Klaver
8.	Löökpillid
9.	Tantsustuudio „Varjud“
10.	Ballitantsude ring „Raduga“
11.	Vokaalstuudio „Šansoon“
12.	Käsitöö
13.	Stuudio „Aksi-art“
14.	Kunstistuudio
15.	Pitsi kool
16.	Mängu- ja animatsioonifilmide stuudio „Rovesnik“
17.	Muusika emaga
	Üldkultuur
18.	Joonistus ja maal
19.	Imidži kool
20.	Kunstiline voolimine
21.	Kool „Malõšok“
22.	Inglise keel
23.	Inglise keel ja kultuur
24.	Kodundus
25.	Matemaatika
	Loodus
26.	Looduse sõbrad
27.	Keemia
28.	Ökodisain
29.	Füüsika
	Tehnika
30.	Lennumudelism (kort- ja raadiomudelite valmistamine)
31.	Lennumudelism (vabaltlendavate mudelite laboratoorium)
32.	Lennumudelism (tehnilise modelleerimise algõpetus)
33.	Fotostuudio
34.	Robootika
	Sport
35.	Maleklubi

Arengukava koostamiseks läbiviidud meeskondlik SWOT kokkuvõte
(kokkuvõte koostatud huvikooli personalile toimunud meeskonnakoolitusel 14.10.2022)

Tugevad küljed	Võimalused
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tugev pedagoogiline koosseis 2. Renoveeritud hoone 3. Turvaline õpikeskkond 4. Sõbralik atmosfäär 5. Linna finantseering 6. Kvaliteetne haridus 7. Tegevuste mitmekesisus 8. Õppe kätte saadavus 9. Huviringide omavaheline koostöö 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Territooriumi kasutamine 2. Linnaüritused 3. Õpilaste vanuserühmade valiku suurendamine 4. Rohkem kirjutada projekte 5. Rohkem viia läbi õpitubasid 6. Rahvusvaheliste ürituste korraldamine ja läbiviimine 7. Lühiajaliste kursuste süsteemi loomine noortele 8. Kontaktide laiendamine teiste organisatsioonidega 9. Koolide ja Loomemaja suhete arendamine 10. Vabariigi valitsuse ja linnavalitsuse suhtumise muutmine huvihariduse osas
Nõrgad küljed	Ohud
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ebapiisav finantseerimine (kompensatsioonid sõiduks konkurssidele, töötasu) 2. Tehniline vananemine 3. Siseürituste, kontserdite, näituste, erinevaid huviringe ühendavate ürituste ebapiisav hulk 4. Vähe võimalusi täiskasvanute õppeks 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laste arvu vähendamine linnas 2. Sündimuse vähenemine 3. Elukalliduse tõus 4. Konkurents (tasuda huviringid koolides, noortekeskustes) 5. Noorte spetsialistide hulga vähenemine 6. Halb transpordiühendus Soldino rajoonis 7. Ümbritseva territooriumi nõrk valgustus 8. Lapsevanemate motivatsiooni vähenemine 9. Ringide maksumuse järsk tõus